Ч. 36 (14.284). Львів, в'второк 18. лютого 1936. Poczstowa opłata opłacona ryczałtem. Рік VII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

„...Уряд проявить всю добру волю..."

Заява премієра Косцялковського в українській справі.

„...Переходжу тепер до проблеми нашої національної політики, якої метою є внутрішнє зіспоєння Річипосполитої. Та проблема буде корисно розвязана щойно тоді, коли загал громадян польської держави, незалежно від національности й віроісповідання, у своєму приналежному житті стане на ґрунті засад конституції, не лише у ділянці прав громадянина, але і його супроти держави обовязків. Формальна державна приналежність не може заступити істотного змісту становища громадянина до держави. Той зміст мусить виповнити живе почуття духового звязку громадянина з польською державністю.

Та проблема з погляду національних питань вяжеться найтісніше зі щирим переконанням уряду, що добуття позитивних вислідів у ділянці громадянського виховання лучиться з проблемою права, щоб одиниці, приналежні до іншої національности як польська, зберігли свої психічні питоменности, обичаї, мову чи віроісповідання. Непошанування тих питоменностей, зокрема нарушення їх засобами примусу, викликує природний спротив, і тим самим утруднює акцію, яка змагає до того, щоб маси зробити більш громадянськими, — та в більшості випадків викликує наслідки цілком протилежні до тих, які були задумані.

Уряд має певність, що таке становище в ніщому не нарушує природного права польського народу до проміновання культурною творчістю в благородному співсуперництві з іншими народами і національними меншинами. Ніхто нам того права не може відмовити, бо це природне право кожного народу, кожної національности. Але це право, з якого випливають і обовязки. Бо проміновання народу на чужі елементи, це не механічне переказування тим елементам тих чи інших зовнішніх прикмет, але введення їх в обсяг власного культурного впливу та прокидування у них пошани для вартостей, витворених в історичній праці. Здати собі справу зі змісту тих процесів це означує скласти поняття того, що слід окреслити як здоровий патріотизм, який черпає силу з признання власних національних вартостей, але не є скермований проти культурних вартостей інших народів. Той здоровий патріотизм протиставимо негативному націоналізмові, себто шовінізмові, якого мотором діяльности є ненависть, постійна тенденція до боротьби з кимось або з чимось, часто без свідомости реальної цілі галасливо проповідуваних гасел.

Уряд з цілою повагою доцінює значіння змін, що йдуть у настроях українських національних чинників. У тих змінах добачуємо висліди тверезої оцінки ситуації, яка вимагає від українського громадянства щиро звязати свою долю з польською державністю і гармонійно скласти співжиття з польським громадянством, що замешкує ті самі терени.

Зі свого боку бажаю запевнити, що вційшовши раз на шлях нормалізації відносин з тими частинами українського громадянства, які стоять на ґрунті спільних інтересів Річипосполитої, **доложу всіх зусиль, щоби та нормалізація причинилась до того, щоб оперти відносини на тривкому довірі.** Здаю собі одночасно справу, що теперішня свідомість звязку становища українського населення в Польщі з корисною ситуацією держави буде поглиблюватись у найширших масах того населення в міру того, **як його справжні потреби можна буде як слід взяти під увагу. Тому заявляю, що уряд проявить всю добру волю у змаганні до їх заспокоєння".**

Авдієнція українських послів

У МІНІСТРА СПРАВЕДЛИВОСТИ.

Міністер справедливости Міхаловський приняв 12. ц. м. на авдієнції послів В. Целевича і д-ра І. Волянського

Невже ліквідують Березу?

Варшавська преса подає, що в Березі Картуській перебуває тепер усього 10 українців і 4 народових радикалів.

Стан українізації богослужень на Волині.

Статистичні дані з 1. листопада 1935. про кількість богослужень в українській мові на Волині такі: У 124 церквах волинської дієцезії правлять виключно по українськи, у 40 на переміну по українськи та церковно-словянськи, у 26 по церковно-словянськи з українською вимовою, у 99 по українськи співають лише Євангелія, Апостола та Вірую й Отче Наш, у 126 відбуваються українські богослуження час до часу. З більших міст лише Рівне не має богослужень в українській мові.

Варто теж згадати, що в 3 прав. церквах дієцезії богослуження відбуваються виключно по чеськи та у 2 на переміну по чеськи і церковно-словянськи.

Справа японсько-совітських переговорів.

ТОКІЮ, 18. 2. ПАТ. Представник японського міністерства закордонних справ заявив, що Японія не годиться на участь представників невтральних держав у мішаній комісії, що мала б полагодити кордонні спори. Допускальні були б хіба держави, що визнали Манджурію.

СОВІТСЬКІ ДЕМЕНТІ.

МОСКВА, 17. 2. ПАТ. Большевицький уряд уповажнив агенцію Тасс заперечити категорично чутки, буцімто СССР заключив з Сінкіеном політично-мілітарно-господарський договір, що уповажнював би большевиків до будови залізничої лінії з Сінкіеп до Суідан. Також дементує Тасс вістки про виселення всіх японських громадян з Владивостоку.

Демонстрації французької лівиці.

ПАРИЖ, 17. 2. ПАТ. Підчас вчорашніх демонстрацій людового фронту проти побиття Блюма поліція арештувала кілька осіб; 3 передала судові, інших увільнила. Права преса атакує уряд за те, що дозволив на демонстрації.

СТАН ЗДОРОВЛЯ БЛЮМА.

ПАРИЖ, 17. 2. ПАТ. Здоровля Льва Блюма покращало, температура не підноситься.

Заява премієра Косцялковського.

Львів, 17. лютого 1936.

Кожний виступ голови уряду є політичною подією, якої вага залежить від ваги порушених ним справ і зложених заяв. Виступ голови уряду у справах, які хвилюють широкі верстви громадянства, та які находять найрізнороднійших інтерпретаторів, є тому політичною подією особливо великого значіння, що надає напрямну офіціяльній політиці, формує громадські настрої і впливає на таке чи інше становище цілих політичних груп до уряду. Тому подією першорядного політичного значіння є заява премієра М. Косцялковського у справі польсько-українських взаємин, виголошена сьогодні на пленарному засіданні сойму.

У тій своїй заяві (дотичний уступ з величезної обширної промови подаємо окремо в буквальному перекладі) прем. Косцялковський сказав дуже мало і — дуже багато. Мало, бо не торкнувся ні одної конкретної справи, багато, бо накреслив такі загальні напрямні національної політики, в яких вміщається саме поняття широкого національно-політичного лібералізму. Коли ж приймемо під увагу, що промова премієра торкалася цілости всіх найважніших справ сучасної Польщі, що вона виправдувала головно останній 4 місячний період його урядування, виповнений передовсім кількадесяти декретами господарської натури, — що та промова говорила однаково про закордонну політику держави, як і про внутрішньо-польські відносини, при чому виразно натякала також на опозицію проти нинішнього уряду серед самої санації, — що та промова подавала широку характеристику цілого іствуючого державного устрою й актуальної системи правління та взагалі порушила безліч справ і моментів політичного, економічного і культурного характеру, то обєктивно годі мати претенсію, що при такій структурі своєї промови премієр не присвятив українським справам більше місця.

Із заяви премієра в українській справі виймемо дві думки: 1) непошанування державою питоменностей етнічно-національної окремішности громадян, особливо „нарушення їх засобами примусу", викликує природну реакцію, яка має цілком протилежні наслідки від тих, що їх хотять мати пропагатори т. зв. державного патріотизму, і 2) тільки тоді нормалізація міжнаціональних відносин у державі має тривкі підстави, коли дійсні потреби меншинового (у державному розумінні) населення находять зрозуміння і заспокоєння. *„Тому заявляю, що уряд проявить всю дорбу волю у змаганні до їх заспокоєння".*

Від часу заяви колишнього премієра Єнджеєвича, що „прийшов час для направи помилок", нинішня заява теперішнього премієра є великим кроком вперед. Приємно вражає у цій заяві, що нема в ній полеміки на теоретичні, давно життям перерішені теми, що проблема національної експанзії (скажімо без обиняків: асиміляційних можливостей) поставлена правильно у площину культурного суперництва рівного з рівним, що вкінці відмежовано поняття здорового патріотизму від того шовінізму, „якого мотором діяльности є ненависть". Добре сталося, що ці речі заявив голова уряду і добре було би, щоб тих слів на-

мять навчилися ті всі польські чинники, які примушують українські маси до психольогічної, для держави погубної реакції, що сіють вічно тільки ненависть, та що вперто всіми можливими засобами протиставляться позитивній полагоді слушних українських вимог, без якої неможлива глибша і тривкіша зміна настроїв, неможлива тривка нормалізація польсько-українських взаємин.

Маємо на увазі не явно опозиційні ендецькі кола, навіть не безкритично ендецько настроєні широкі кола польського східно-галицького громадянства, а ті одиниці і цілі польські гурти, які таки безпосередньо залежні від уряду, які діють у спільному проурядовому таборі, прикриваються іменем покійного маршала та — черпають з державної каси гроші. Маємо на увазі впертих і злобних членів місцевої державної адміністрації, які на кожному кроці зіштовхують українське населення, що творить більшість у краю, до ролі другоступневої і менше вартної меншини (див. полагоджування подилу субвенцій повітовими виділами на українські та паралельні польські цілі); маємо на увазі впертих льокальних прихильників анахронічного і неначеб то похороненого антиукраїнського засобу — штучно підтримувати й фаворизувати москвофільство; маємо на увазі деяких польських послів і сенаторів, які забувають, що походять з терену, охопленого виборчим компромісом і скрито та навіть явно бавляться у протиукраїнські демонстрації; маємо вкінці на увазі всю т. зв. санаційну ендецію, яка примазалась до режиму і з його ласки втримує власну пресу, що служить не так для ослаблення „справжньої" ендеції, як для боротьби з українцями і для вічного цькування проти українців. Заява премієра дає підставу сподіватися що всі ці панове будуть приборкані, що адміністраційний апарат буде швидше й радикальніше, ніж досі, очищуваний з елементів, які не хотять стосуватися до волі і вказівок шефа уряду, що буде припинена протиукраїнська нагінка від тих осіб, які своєю поведінкою тільки дискредитують проурядовий табор, до якого належать.

Вкінці останнє, найбільш суттєве речення премієра дає слушну підставу сподіватися, що в найкоротшому часі розпічнеться реалізація тих українських вимог, яких заспокоєння домагається Українська Парляментарна Репрезентація в імені всього українського народу. Тоді щойно сьогоднішня заява премієра Косцялковського набере характеру справді історичної події, бо тоді щойно почнеться новий період в історії двох народів, який так довго зачатись не може, поки ввесь український нарід наглядно не переконається, що польська держава і польський нарід розуміють його життєві потреби і їх заспокоюють.

ВІСТИ ІЗ БУКОВИНИ.

ТОРГИ В ЧЕРНІВЦЯХ.

Так як у минулім році, відбудуться й цього літа „Торги й вистава міста Чернівців". В останній виставі брали участь українські купці, хоч в дуже примітивних „ярмаркових" умовинах.

Тому, що український промисл на Буковині ледве зачав своє істнування й то в обмежених розмірах (молочарство, ткацтво й хемічні вироби), а українське купецтво ще слабо розвинене, треба виповнити таку прогалину селянськими виробами. Наприклад гуцульські вироби можуть гідно представити нам домашній промисл і заразом заохотити збіднілих гуцулів вернутись до свого давнього промислу.

Вже й самі гуцули переконались, що ані „поміч" жидів-трачкарів, ані ілюзоричні „допомогові акції" уряду не принесуть їм користи на дальшу мету.

Вміле зорганізування збірки гуцульських виробів та замовлення нових виробів для вистави може перевести наша місцева інтеліґенція з Вижниці, Ростоках та по інших гірських громадах.

До неї мають гуцули більше довіря як до міських установ. Зрештою збіркою по селах та продажю в „Гуцульськім Павільоні" можуть занятись самі гуцули. Навіть коли матеріяльний успіх — через питому нам некупецьку вдачу — розчарує когось з аранжерів — то моральний успіх буде значний.

Передусім самі доморослі асимілятори переконаються, яка їх праця даремна. Із гуцула не зроблять нащадка „старовинних даків", навіть коли заборонили його рідну мову в школі.

Вистава гуцульських виробів розвіє трохи песимізм серед нашої боязко-нерішучої „інтеліґенції".

Дотепер лише одинокий посол д-р В. Залозецький цікавився долею наших „гірських могіканів" і з успіхом перевів допомогову збірку для голодних гуцулів. Вже час, щоб у наших просвітних установах, в студенстві та організованім жіноцтві — побіч „статутарної праці" — поглибилось зацікавлення до економічного стану селянства та міщанства.

Принагідна ярмаркова будка, або „базаровий столик" в одній кімнаті — не викорінять нехіті нашого населення до „купецьких справ".

Лише організування власної вистави, не в кімнатах „Народнього Дому" — а на міській торговиці — викличе зацікавлення сірої-весільдомої маси до економічної солідарности, а нею до національної свідомости. Бо обставини всі стояли на перешкоді до освідомлення українського населення просвітньою роботою.

Більша частина підростаючої міської молоді не знає де є „Чернівецький Народний Дім", що це „Товариство Українська Школа", який є рідний часопис.

Тому загальна вистава всіх домашніх виробів (гуцульських та своїх промислових виробів, напр. вироби кооперативної цегольні в Іванківців), получена із виставою українських видавництв і т. д., може направити старі помилки та гріхи. Торги „Чернівецького Місяця" є рідкою нагодою для такого загального виступу. Використайте її!

До цього треба трохи зрозуміння для пропаганди, оптимізму та охоти, щоб перевести приготовлення та відкрити „Перший український павільон на Буковині".

І не лишати цього всього на останню хвилину.

Д-р О-ч.

З ДІЯЛЬНОСТИ „БУКОВИНСЬКОГО КОБЗАРЯ".

Одно із найдіяльніших укр. товариств на Буковині це безсумніву „Буковинський Кобзар". Це „співоче товариство" має свою власну

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ.

В погоні за штудерною мовою.

КАТРЯ ГРИНЕВИЧЕВА: „*ШЕСТИКРИЛЕЦЬ*". Історична повість. Львів 1935. „Українська Бібліотека", ст. 132.

В одному з наших органів читали ми цими днями вісенітницю на тему промовчування нами творів якогось там ворожого напрямку. Не знаю, чи істнують у літературі твори ворожих напрямків або ідеольоґій; є тільки добрі та злі, цікаві та нецікаві. А всеж перед вирішенням цьогорічної літературної нагороди треба було спр:матись з виразною оцінкою деяких книжок, щоб не стягнути на себе закиду „настроювання опінії". Саме до таких книжок належить повість К. Гриневичевої.

Авторка вже застереглась прилюдно проти підзаголовку „історична повість", покладеного, мовляв, проти її переконання. Та це зовсім не суттєве; твір з історичним сюжетом може мати всякі форми аж до чистої фантазії включно.

У своїй спробі відтворити духа епохи авторка спрямувала все своє зусилля на мовні засоби. Саме в цьому напрямку підготовлена вона дуже слабо. Мова, якою вона користується, не має нічого спільного з історичною мовою якоїсь доби; — навіть архаїзми вживані нею фальшиво, а бойківська говірка переплітана суто модерністичною стилізацією.

Даремне шукати у „Шестикрильці" малюнку епохи, якихось постатей або інтриґи, що зналюьовувала би конфлікти. Маємо тут щось наче поему у прозі, що заливає думки, образи та акцію. Слова не передають вражінь, переживань або ідей, а ще їх заманують. Маніжливий стиль молодої горянки дуже добре підходив би до стилізаційного малюнку. Це барок, постійна афектація, майже без відношення до реальної дійсности.

Можна прочитати цілого „Шестикрильця" (а важко це дуже) і не збагнути, що це повість про галицького князя Романа Великого і не догадатись, який це вік. Люди, що жили в цих примітивних (з погляду сучасної цивілізації) часах із сильними пристрастями, дієві особи, що реаґували на події безпосередньо та грубо, скидаються тут на причепурені лялечки. К. Гриневичева вся розпливається в сентименталізмі, що ніяк не підходить до вибраного сюжету — дати картину дужих поривів із сильними людьми. Постаті та сцени, що мають виступати перед нашими очима як різьблені, закриті перфумованою мрякою.

Навіть там, де зовсім просто треба сказати, що хтось сів, приїхав, уміхнувся чи випив, маємо таку штудерну фразу, якби річ ішла про якісь маґічні трансформації.

Відразу з 1-ої сторінки повісти візьмім два зразки стилю: „У вязкому саду появився юнак з темною стрункою щок і короткими, гей зірваними брівми, тріпнув (!) гусеницею з рукава повного одіння й пішов стежками серед розцвилих дерев". Не розуміємо ані „зірваних" брів ані навіщо тут гусениці, ані як він міг іти відразу кількома стежками. Третє речення далі: „Скульптор-груботеса пробирався так неграмотно й так пристрасно крізь божеські тайни творчости, аж з простої річи (!) вчинив несамовиту". Ясно, що груботеса не може пробиватись крізь божеські тайни творчости, бо вони для нього закриті; протиставлятись „неграмотно" це ніякий образ; водночас „неграмотно" й ....„пристрасно"... не розуміємо! І так майже на кожній сторінці.

Усе тут має політуру будьто глибини. Зрозуміти прості речі тут тим важче, що авторка зовсім неправильно вживає часто деяких прийменників як напр. „продовж меча і взуття", „простерті в зустріч (!) гей білі мечі", „пушиться проміж лють", „як казку продовж отоломшених сіл", „він біг верх сходів між камяних звірюк", „обганявся жарі зі щораз більшим непокоєм", „занявся чим (·!) перший лютим отоломшений западом, скочив..."

Метафори заміняються у „Шестикрильці" звичайний модерністичний маньєризм: „Його душа бродила важко у тузі, і разом з цим, найтайнішою її звісткою, ніби шепотом, — невідхильним доповненням, що творило його силу, він знав, що не віддасть своєї долі на поталу могилам, не схоче волікти за ногами безплідного болю, який пригатиме його замисли в дорозі на верхи".

Кожне таке речення треба би насвіжо перекладати заново. Дивно вражає і те, що в „Шестикрильці" поруч сила-силенної гарних слів є ще чимало таких, які ми вже давно прогнали навіть з буденної мови, що залишились авторці ще зперед війни. Нпр. кізочний (рос.) зам. казковий, стремління (рос.) зам. змагав, прямував, случай (рос.) зам. випадок, уровень (рос.) зам. рівень, ціха (польс.) зам. риса, прикмета, ознака, оружжя (рос.) зам. зброя, грудь (рос.) зам. груди, яркий (рос.) зам. яскравий, еха (поль.) зам. відгук, луна, вдобавок (рос.) в додатку, радужний (рос.) зам. веселковий, одушевлення (рос.) зам. захоплення, пестрий (рос.) зам. барвистий, рябий, знаток (рос.) зам. знавець, впрочім (рос.) зам. втім, зрештою, нарешті, мо зусилля (поль.) зам. без огляду на..., більше чим (рос.) зам. більше, ніж, бритий (рос.) зам. голений, уопять (рос.) взад, між тим (рос.) зам. за той час, мірами (рос.) безпеки зам. засобами, гроза (поль.) вгроза зам. жах, місто (рос.) зам. замісць, луч (рос.) зам. промінь...

Все це тільки одна невеличка пайка вибраних нашвидку слів. Можливе, що авторка дивиться на такі слова, як на архаїзми, хоч вони з архаїзмами не мають нічого спільного; це просто передвоєнні „рутенізми". Читаючи всю річ Гриневичевої можемо мати пошану для втраченої нею праці, а всеж згадуємо „Галицько-Волинський Літопис", що дає кращу характеристику Романа Великого. Велика шкода, що з любові до поетичного слова, авторка не найшла теми більше відповідної для свого таланту і вибравши тему пішла зовсім невідповідним шляхом.

оркестру та дуже живу драматичну секцію. Зараз по концерті оригінальних композицій диригента п. д-ра Бойченка, відбулися рамсь оркестри, а на 26. I. драматична секція виставила „Куму Марту", драму Шатковського.

Під проводом адв. Е. Масікевича розвинув „Кобзар" свою діяльність і по селах. Дотепер відбулося вже кілька popисів українських сільських хорів.

Побажано, щоб й інші наші просвітні установи наслідували „Кобзаря" в його праці.

О—ко.

22. січня в Льондоні.

Як кожного року, так і цього відбулися дня 22. січня сходини в домівці Українського Бюра з нагоди роковин проголошення державности й соборности українських земель. Присутні були також англійські гості. З причини жалоби (смерть короля Юрія) український прапор на Бюрі був цього року вивішений на пів щогли.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН).

По широкому світі.

— Арештування за напад на Блюма. За участь у побитті Блюма арештовані: Куртуа, Андюран і Арагон. Перших двох нібито пізнали наочні свідки побиття. Всіх арештованих посадили до вязниці „Санте". Їх боронитиме адв. Кальцая, переконаний рояліст. Підчас демонстрації проти зборів „Аксіон Франсез" коло 60 осіб вибило вікна, кидаючи важкими предметами. Демонстранти ранили 8 осіб.

— Невдача італійської пропаганди. У відповідь на заклик до всіх европейських студентів, уміщений недавно в „Пополо д'Італія", ухвалила союз норвеських студентів університету в Осльо однодушно резолюцію, в якій осуджує акцію Італії у Східній Африці. Становище Італії — каже резолюція — розсварює міжнародню політику та грозить новою світовою війною. Недавно таке саме становище заняв бельгійський студентський щоденник „Авангард".

— На шляху до консолідації Америки. Президент Рузвельт переслав президентові Аргентини Хустові письмо з пропозицією скликати конференцію американських держав у Буенос Айрес, чи в іншім місті Америки. Ціллю конференції булоб забезпечити мир республикам Америки, а саме: 1) ратифікуючи скоро всі мирові договори; 2) доповнюючи вже істнуючі умови; 3) створюючи за загальною згодою нові підстави миру. През. Рузвельт думає, що такі засоби штовхнули би закріплення миру сильно вперед, бо скріпилиб вони зусилля Ліги Націй та інших сучасних чи майбутніх мирових організацій.

— Дальші париські розмови. В Парижі надіються приїзду бельгійського премієра Ван Зеляндa. Ван Зелянд буде конферувати з мін. Фляндeном. Чехословацький премієр Годжа відбув конференцію з премієром Сарро. Після того вертається до Праги.

— Спроби замирення на Далекому Сході. Агенція Доме́ї подає з військових кругів, що вони годяться створити мішану совітсько-японсько-манджурську комісію, якаб остаточно визначила кордони. Всякі збройні конфлікти оправдують тепер виключно тим, що досі нема там визначених кордонів. Щоденник „Асахі" висказує думку, що міністер закордонних справ Японії Гірота задумує предложити Совітам проєкт двох- чи трилітнього договору. Совіти за той час малиб скоротити дещо свої збройні сили на Дал. Сході. Часопис додає, що ні квантунська, ні манджурська армія на це не погодилися. Манджурський уряд устійнив, що від лютого 1932 р. трапилося 47 інцидентів на манджурсько-монгольському кордоні.

— Уряд Болдуїна загрожений. Чемберлен заатакував у палаті громад премієра Болдуїна за його хитке становище до париських пропозицій дотично ліквідації італо-абісинської війни. Свій виступ зробив Чемберлен у порозумінні з консерватистами, з метою: примусити уряд приспішити виконання пляну зброєння.

Найбільшим ворогом здорового родинного життя є для народу шинки, які відчужують батька від родини та рівночасно ослабляють джерела прожитку. — (Я. Дуб.)

Українське Протиалькогольне Товариство „Відродження".

З церковного життя Холмщини.

Одна дивна постанова.

Читачі „Діла" памятають вістку про те, що у Варшаві 11. листопада 1935 р. відправляли богослуження для православних вояків у польській мові. Пригадують собі читачі певно вістку і про те, що на епархіяльних зборах у Гродні й Вильні православні єпископи промовляли до членів зїзду по польськи. Недавно орґан варшавської митрополії „Слово" помістив уперше на першій сторінці аж дві статті по польськи. Ще цікавіше, що одна з них, передовиця, написана поляком римо-католиком, що був довший час начальником православного відділу у департаменті віроісповідань при міністерстві освіти. А вже найважніша річ — це зміст цієї статті. Автор твердить, що Православна Церква повинна найтісніше злитися з державою, нехтуючи зовсім національним моментом. Головну ролю в Церкві мають відограти православні поляки, дарма, що є їх дрібна горстка.

Таке дїється на горі. Чи можна після цього дуже дивуватись, прочитавши у краківськім „І. К. Ц." таку новинку (з 18. II. 1936 р.): **Духовенство томашівського деканату на зїзді 12. лютого ц. р. у Томашеві (на Холмщині) постановило звернутися з просьбою до митрополита Дениса про благословення на відправу богослужень у дні державних свят у польській мові.** Одночасно з тим духовенство просить митрополита прислати відповідні богослужебні книги у польській мові

Стільки „Курієрок". Треба тут додати, що деканом (благочинним) у Томашеві є о. Федір Борецький, той самий, що у свій час відмовився був признати над собою юрисдикцію свого архиєпископа Олексія та хотів свою парохію, містечко Козин на Кремянеччині, зробити на взірець Почаївської Лаври — „ставропигіяльною" себто залежною безпосередньо від митрополита. Це тоді, коли арх. Олексій після переведеного слідства мусів цього „духовника" звільнити з посади за різні „ділишки". Цей самий „отчик" своєю поведінкою викликав і в Томашеві таке велике обурення та негодування серед своєї пастви, що вона почала бойкотувати його відправи Служби Божої, коли переконалася, що не може ніякими способами позбутись такого „священника". А треба ще сказати, що за о. Борецьким, до речі: галичанином-москвофілом, сильно стоїть і митрополит Денис і місцева влада. Митрополит тому, що о. Борецький підготовляв на Волині „рух" за тим, щоб митрополит вернувся на волинську катедру. А органи влади знали, кого піддержують: чейже ухвала духовенства про богослуження у польській мові виключно заслуга о. Борецького. Але чи не принесе реалізація цієї несамовитої постанови найбільшу шкоду і Церкві і державі?

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Французький дипльомат про вагу незалежної України.

(ВУ) Відомий французький історик та дипльомат віконт (віцеґраф) де Ґінак опублікував працю п. н. „Кримська війна 1854—55". Як у своїх попередніх працях: „Від Рейну по Віслу" і „Польща та її сусіди", пропаґує автор ідею поділу европейського Сходу на низку незалежних держав і виявляє чимало зрозуміння для визвольницьких змагань українців. Як бачимо і у Франції вже можна чути авторитетні голоси, що розбивають ілюзії, якими дотепер кермувалася публична опінія цієї країни у відношенні до Росії.

Вислови співчуття з причини смерти кор. Юрія.

На першому засіданні парляменту під новим правлінням дня 4. лютого прочитано перед зібраними послами дальші вискази співчуття з приводу смерти короля Юрія. Одну з перших прочитано телеграму, яка наспіла від Української Парляментарної Репрезентації. Парлямент припоручив спікерові вислати відповідну подяку. Вискази жалю наспіли також до приватного секретаря короля Едварда, на які, за особисте припоручення короля, відповів уряд закордонних справ. Кондоленційні листи і телеграми були переслані також від українців на руки Бюра. Їх передало Бюро куди слід і дістало за них подяку.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН).

Летунська комунікація між Европою й Америкою.

ГАМБУРҐ, 18. 2. ПАТ. В справі налагодження постійної надатлянтійської комунікації ведуться від довшого часу переговори, що покінчаться правдоподібно цієї весни. Німецька „Люфтганза" малаб абсолвувати третє судно-катапульку, з якого літаки стартувалиб (два того роду кораблі вже в ужитті на лінії до Південної Америки) і моглиб користуватись американськими летунськими майданами у Лейкгорст та Міямі.

—o—

Велика промова прем. Косцялковського.

ВАРШАВА, ПАТ. У понеділок 17. лютого н. р. прем. М. Зиндрам-Косцялковський виголосив на пленарному засіданні сойму велику промову, в якій обговорив господарські і політичні справи. Хід думок промови прем. Зиндрам-Косцялковського такий:

На початку премієр згадав про свою першу промову в соймі, коли то мотивував необхідність признати урядові надзвичайні повновласти з метою господарської направи, головно недобору буджету. Без буджетової рівноваги не можна було думати взагалі про поправу господарських відносин. Одночасно премієр домагався тоді від послів і сенаторів, щоби співпрацювали з урядом. Цей поклик не залишився без відгомону.

44 ДЕКРЕТИ.

Нині по чотирьох місяцях праці — заявив премієр — уряд виявив, що є в силі виповнити приняті зобовязання і може перебороти труднощі, з якими приходиться змагати при розвязуванні складних проблем. Уряд видав і перевів у життя 44 декрети. Найбільший натиск поклав уряд на зрівноваження буджету. Тому крім обмеження видатків — уряд дбав про збільшення доходу. З цією метою видав спеціяльний податок від платень і збільшив ставку доходового податку. Одночасно зменшив державні та військові емеритури і деякі інвалідські ренти. До цього змагає теж декрет про частинну конверзію державних позичок. Видані декрети дали змогу урядові предложити зрівноважений декрет. Бажаючи відтяжити працюючі маси, уряд обнижив комірне, звільнив деякі льокалі від льокаторського податку. Бажаючи влекшити положення власникам нерухомости уряд признав полекші у сплаті гіпотечних зобовязань, усунув деякі льокалі зпід закону про охорону льокаторів і признав полекші у сплаті будівельних кредитів. Сильний натиск поклав на полекші для хліборобів. І так уряд скасував внутрішні мита, які платили селяни у формі вїздових, копиткових, митних оплат, обнизив горішню межу вирівняльного податку, створив основи для обнижки грунтового податку. Обнизив вогневі складки, поглибив справу віддовження хліборобства, признав полекші у сплаті хліборобських кооператив.

ОБНИЖКА ЦІН.

Обнижку цін промислових виробів уряд започаткував обнижкою залізничої тарифи, обнизив ціни білої і сірої соли та денатурованого спірту. Ці полекші, які признала держава, дали основу домагатись від промислу обнижки цін. З цією метою зновелізовано закон про картелі і розвязано 107 картелів. Дальші декрети признають теж полекші промислові. Уряд обнизив законні відсотки і започаткував основну реформу податків. Приспішив віддовженеву акцію самоуправи і праці над клясифікацією грунтів. Одночасно уряд опрацював низку законопроектів, з яких 28 предложено законодатним установам. Метою деяких законопроектів управильнити становище самоуправних урядовців. Далі зголошено проекти векслевого і чекового закону та проект закону про оборот молоком і молочними продуктами. Праця, яку виконав уряд, мусить переконати теж тих, які три місяці тому з недовірям говорили, що замість заяв уряду ждатимуть на звіт з реалізації проектованих рішень.

Премієр ствердив, що положення Польського Банку кращає від початку грудня 1935. р. Господарські розпорядки вплинули на зміну некорисних настроїв. Виявом цієї зміни є зріст ощадностевих вкладів у Поштовій Касі Ощадности, банках і фінансових установах. Недобір буджету зменшається з кожним місяцем, касове положення скарбу кращає. Далі премієр ствердив, що урядові вдалося переломити прояви психічної кризи. Першою її причиною був господарський етатизм.

ЗА РОЗМАХ ПРИВАТНОЇ ІНІЦІЯТИВИ.

Премієр ствердив, що господарський етатизм розвинувся у Польщі дуже широко та ще до того в таких формах, які вистарчають, щоби внесмілити приватну ініціятиву, але не вистарчають, щоби попхнути наперед, в розмахом упромисловлення Польщі. Нині надійшла хвилина, щоб основно розглянути справу підприємчивости держави у промислі, торговлі і банковости. Треба якнайдокладніше закреслити господарському етатизмові межі його діяльности. Мусимо виразно сказати: ці і ті ділянки продукції чи банкових операцій належать до держави., іншими держава не займається і безпосередньо не буде займатися. Щойно таким чином — на думку премієра — можна здобути довіря приватної особи та переконати її, щоби вкладала свої капітали в цю або іншу ділянку продукції без остраху, що за кілька літ держава не збудує конкуренційного підприємства.

Другою причиною психічної кризи є неправдивий, але зате загально поширений погляд, що господарське життя у Польщі постійно завмирає. Вправді господарська скрута ще не минула, але — на думку премієра — найсильніші її прояви вже минули.

ПЕРЕЛЮДНЕННЯ СЕЛА.

Над господарським життям держави висить перелюднення села, яке доходить до кількох міліонів. У дрібних селянських господарствах є надмір робучих рук, які не знаходять ніде праці. Тут причина нужди села, погіршення здоровних умовин і труднощі у здобуванні культури. Віднемний вплив і до поглиблення перелюднення села доводить роздрібнювання господарств. Тому необхідно використати можливости, які дає перебудова хліборобського ладу.

НОВИЙ РОЗМАХ З ПАРЦЕЛЯЦІЄЮ.

Комасація і меліорації побільшують простір управної землі, парцеляція дає змогу інтензивніше використати землю. Одначе запас землі, придатної до парцеляції у Польщі невеликий. Тому тим більше треба пляново диспонувати ним і використати його до найважніших завдань, а саме до побільшення карловатих господарств і відтяжити осадництвом найбільше перелюднені околиці. (Як це погодити з кольонізаційною акцією у Сх. Галичині?! — Прим. Ред.). Парцеляційна акція ослабла внаслідок скрути. Тепер уряд поробить усі заходи, щоби поширити можливости сфінансування парцеляції. З розвязкою фінансових труднощів поширюватиметься парцеляція, яка має довести до кількох років до створення значного числа нових здорових варстатів праці і дати полекшу перелюдненим околицям.

ЗА РОЗВИТОК МІСТ.

Як організм людини так і господарський організм новітньої держави мусить бути всесторонно розвинений. Підкреслюючи вагу розвитку села уряд не буде легковажити теж ні розвитку міст ні програми розбудови і зміцнення промислу та торговлі. Навпаки. Для села є потрібний великий, сильний, модерно зорганізований та уладжений промисл, який продукує дешево і масово та наставлений в першу чергу на потреби внутрішнього ринку. Здобути 20 міліонів як консументів — це велике завдання промислу і торговлі і правильний та доцільний шлях. Опісля премієр обговорив працю Польщі над морем і на морі та плян державних та самоуправних інвестицій на 1936. рік.

ПУБЛИЧНІ РОБОТИ І ПРАЦЯ ДЛЯ 100 ТИСЯЧ БЕЗРОБІТНИХ.

Не може бути балачки про здоровий розвиток господарського життя краю без постійного поступу в ділянці будови залізничої комунікації, водних робіт, хліборобських меліорацій, електрифікації держави, самоуправних інвестицій і т. п. Ці роботи держава мусить вести з року на рік, щоби господарське життя могло розвиватися. І хоч вимоги у цих справах велитенські, грошеві засоби держави на ті цілі обмежені. Суми, призначені на державні інвестиції на 1936. р., дадуть змогу дати працю 100.000 безробітним. Публичні роботи необхідні, хоч уряд здає собі справу, що вони не розвяжуть дефінітивно проблеми безробіття. А розміри безробіття великі, бо крім 400 тисяч безробітних по містах, на ринок праці напливає частина населення зі сіл. Безробіття у Польщі має свої причини у структурі цілого життя: у популяційних відносинах, у недомаганнях хліборобства, у непристосованім розвитку промислу до природного приросту населення та в обмеженні еміграції. Премієр заявив, що уряд буде змагати теж до запевнення кращої екзистенції державним і приватним урядовцям та до створення корисних перспектив для підростаючого покоління.

ПОВОРОТ ДО ПЕРЕДТРАВНЕВИХ УМОВИН НЕМОЖЛИВИЙ.

Опісля премієр обговорив низку політичних справ, політику потравневих урядів, заслуги покійного маршала Пілсудського для Польщі і значіння армії. Присвятив багато місця новій конституції і співпраці законодатних установ з урядом. Підкреслив, що уряд уважатиме за природних противників усіх тих, без уваги на їх політичне „вірую“ та їх минувшину, які всупереч постановам конституції хотіли би використати велику спадщину для своїх інтересів. Заявив, що всі надії тих, які сподівалися, що з хвилиною смерти маршала Й. Пілсудського надійшов час боротьби за владу, не мають ніяких реальних підстав. Поворот до політичних відносин перед травня 1926. р. неможливий. Бож неможливе щоб існувала Польща з урядами, які постійно змінялись би, між двома сильними осередками, з яких сконцентрована воля мобілізує багатоміліонові маси. Це не означає ще, щоб уряд хотів унеможливити здорову, на ідейних засновках основану критику влади. Згадав, що вимагатиме лише пошани законів і публичної чесности. Природний вияв енергії та амбіція цілої суспільности і актуальна праця уряду повинні скупчитись на двох ділянках: на боротьбі за поправу господарського стану і на рішучій акції в поширенні культури на селі, в містечках і містах.

НЕ БУДЕ ЗМІНИ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ.

Передількома тижнями міністер закордонних справ зясував програму свого ресорту, є люди, які уявляють собі, що закордонна політика полягає на кожноразовім достосуванні до конюнктуральних змін у міжнародній політиці. Це найбільша помилка. Премієр заявив, що не буде ніякої зміни засадничих тез закордонної політики. Опісля обговорив становище уряду до української справи. Буквальний переклад тексту промови заяви прем. Косцялковського подали ми на першій сторінці.

УРЯД НЕ ДОПУСТИТЬ ДО АНАРХІЇ.

Тяжке господарське положення використовують протидержавні чинники: комуністи і націоналісти. Одних і других уряд буде поборювати цілою строгістю закону. Безпека всіх громадян без огляду на віроісповідання і національність є основою, на якій спирається правовість держави. Уряд не допустить, щоби держава під притокою розвязки заплутаних соціяльних чи національних проблем, мала стати теренем боротьби, що її викликують відрухами непочитальні чинники і які ведуть лише до анархії.

Опісля премієр обговорив реорганізацію завдання самоуправи, реорганізацію адміністрації, яка спиратиметься на таких основних засадах: на доцільнім адміністраційнім поділі, раціональній структурі урядів, новітніх методах праці і справнім контрольнім апараті. Обговоренням реформи шкільництва та шкільної політики уряду премієр закінчив свою промову.

Австрійська візита в Італії.

ВІДЕНЬ, 18. 2. ПАТ. Австрійський міністер закордонних справ, Берґер-Вальденеґ виїхав з жінкою до Фльоренції. Хоча подорож має мати приватний характер, Авас твердить, що австрійський міністер виховує її, щоб переговорити з представниками італійських політичних кругів. У Фльоренції має він стрінутися з італійським віцеміністром закордонних справ Сувічем.

Літвінова не запросили до Японії.

ТОКІО, 17. 2. ПАТ. Представник японського міністерства закордонних справ заперечує начеб Літвінов одержав запрошення приїхати до Японії. Він також заперечує, начеб японське міністерство закордонних справ задумувало знову почати із СССР переговори про підписання пакту неаґресії.

80-ліття Софії Русової.

18. ц. м. Софія Русова скінчила 80 літ свого життя. Шведка по батькові, француженка по матері, п. Русова присвятила все своє життя нації, серед якої виховалася. Разом зі своїм чоловіком, відомим ученим-статистиком, терпіла вона переслідування від царської поліції за свої незалежницькі симпатії та за свою живу громадянську діяльність. Молода Українська Держава доручила п. Русовій відповідальне становище начальника відділу дошкільної освіти, опісля — лекторат педагогіки в університеті у Камянці Подільськім. На еміграції продовжує п. Русова свою наукову працю — спершу в Українській Господарській Академії у Подєбрадах, опісля в Українському Педагогічному Інституті у Празі. За своє довге, трудолюбиве життя збагатила п. Русова українську науку та публіцистику великою скількістю друкованих праць. З приводу 80-ліття п. Софії Русової складає поклін заслуженій діячці і Редакція „Діла“.

Українські справи на сторінках англійської преси.

Українські справи перестали бути для англійців далекими проблемами. Від чисто інформативних статтей, які появлялися кілька літ тому, перейшла англійська преса до обговорювання деталів в питомою їй докладністю.

Ось у лютневому числі льондонського місячника *„Ревю оф Ревюс“* поміщене довша стаття під заголовком: *„Найбільша европейська меншість. — Нерозвязана проблема“*. Стаття цікава тим, що подає огляд української преси, як також і витяги з неприхильних для українців часописів.

Конкурс „Діла“ на економічні статті.

Завдяки нашому американському землякові п. В. Тихому наша Редакція має змогу розписати

НОВИЙ КОНКУРС
на економічні статті.

Тема:
В якій господарській ділянці зосередити наші сили, щоб двигнути український нарід з теперішнього положення?

Цим разом нагороджених буде
10 статтей,

а саме:

1. нагорода	**10 ам. дол.**
2. — 5. нагорода по . . .	**5 „ „**
6. — 10. нагорода по . . .	**3 „ „**

Засадниче домагання: річевість.

Розмір конкурсової статті не повинен переходити розміру нормальної газетної статті (до 300 рядків). Бажано, щоб писані вони були машиново.

До оцінки конкурсових статтей запрошені будуть наші економічні теоретики і практики. Склад жюрі оголосимо небавком окремо.

Статті просимо надсилати в ковертах із зазначенням на них: **Стаття конкурсова.** Правдиве прізвище автора повинно бути в окремій меншій коверті, яка буде відчинена після оцінки статті.

Останній речинець — **29. лютого ц. р.**

Вивласнення землі у Сх. Галичині.

Міністер хліборобства Понятовський предложив раді міністрів проєкт вивласнення земельної власности на цей рік. Проєкт має вже апробату всього уряду. На терені Східної Галичини проєкт обіймає м. ін. такі маєтки:

Тернопільське воєвідство. В бережанському повіті 300 га, маєток Будилів, власність Йоеля Ротштайна; в цьому самому повіті маєток Білобожниця і Ридодуби, власність Антона Завадського-Охоцького. — В підгаєцькому повіті 175 га, маєток Швейків, власність Айзика Адлера. — В скалатському повіті 180 га, маєток Борки Малі, власність Марґулесів і Шраберів; 500 га, маєток Вікно-Тлусте, власність Юрія і Марії Федоровичів; 175 га, маєток Борки Великі, власність Франціщки Мітровської; 100, га маєток Драгоманівка, власність Дан. Стекля; 800 га, маєток Ведриківці, власність Стелі Турнав; 580 га, маєток Угриньківці, власність Ядвиги Марії Кіммельманової; маєток Ставки, власність Люйи Льотти Лібацької. — В збаразькому повіті: 100 га, маєток Отриївка, власність Юрія Малаховського; 250 га маєток Медин, власність Вацлава Малаховського. — В зборівському повіті: 600 га маєток Оліїв, власність Олександри, Марії Водзіцької.

Львівське воєвідство: В бобрецькому повіті 300 га, маєток Старе Село, власність Альфреда Потоцького. — В мостиському повіті 145 га, маєток Вольфа Веколера; 500 га, маєток Креховичі, власність Стадницьких. — У перемиському повіті 200 га, маєток Стахуря, власність Ксав. Красіцького. — В переворському повіті 200 га, маєток Демків, власність Юрія Рафала Любомирського.

З АБІСИНСЬКОГО ФРОНТУ.

ПОДІЇ ПОПЕРЕДНІХ ДНІВ.

Останніми днями абісинські фронти були тереном завзятих боїв. В Огадені італійці розбили були абісинський відділ на південний захід від Негеллі, абісинці заняли італійську станицю під Курші; кількасот аскарів перейшло на абісинську сторону. Опісля італійці розвинули активність на північному фронті, на південь від Макале, правдоподібно, щоб відтяти довіз абісинським військам довкруги цього міста. Перший італійський удар заломився на завзятому опорі абісинців.

ІТАЛІЙСЬКА ПЕРЕМОГА.

ВАРШАВА, 17. 2. ПАТ. На основі вісток із ріжних джерел ПАТ подає таке звідомлення про положення на фронтах Абісинії: Марш. Бадоліо здобув велику перемогу після завзятих боїв у районі Арадам на півдні від Макале. Із війська раса Мулюгета, що їх нараховували на 70 тисяч вояків — 30 тисяч розбіглося. Італійські війська здобули гору Арадам, заняли місцевости Шеліскот, Антальо-Бельсат і Адіма-Іція, як теж височорівдю Афголь. Абісинські втрати дуже великі. 20 тисяч вояків нездібних боротися. Італійські втрати сягають 400 убитих і 500 ранених. Війська расів Касса і Сеюма, що згуртувались на терені Темблен, відтяті. 30-тисячна регулярна абісинська армія, що так завзято боролася, зовсім розбита. Рас Мулюґета з 9-ма тисячами розбитків зійшов із поля бою в ночі з 14. на 15. лютого. Італійці здобули укріплений терен Арадам, довгий на 8 і глибокий на 3 кільометри. В боях з італійського боку брало участь 5 дивізій: „5. березня“, „3. січня“, „Савоя“, альпейська й тузмна. В резерві була дивізія „Асієта“. Перемогу вирішила артилерія та літаки.

У бою брали участь виключно італійські сили. Лиш на правому крилі були війська раса Ґуґси, які не брали участи в офензиві. Зливний дощ був великою перешкодою. Дощі припинять мабуть взагалі акцію. Летунські ескадри не дають відступаючим військам раса Мулюґета змоги пустошити терени. Акція летунів не дозволила абісинцям піти з підмогою фронтовій армії. Перемога під Ендерта віддала італійським військам у руки всю провінцію Тембієн.

ПОШАНА ДЛЯ ПЕРЕМОЖЕНОГО ВОРОГА.

Заступник шефа штабу марш. Бадоліо заявив журналістам, що Італія виграла бій в Ендерта. Ворог подається здовж долини Доера й Агаен, покинувши війська раса Мулюгета на ласку долі. Заст. шефа штабу з пошаною висказався про відвагу абісинських вояків, що гордували втечею. Тепер вони подалися, бо їх перемогли. З хвилиною, коли гора Арадам у руках італійців, можна — на думку заступника шефа штабу — продовжувати офензиву в південнім напрямі, як теж знівечити всякі спроби абісинської протиофензиви.

З товариського життя.

ВЕЧЕРНИЦІ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ“.

Публика доволі вчасно й численно виповнила простороі салі касина почтовців; кидалися в очі численно заступлені представники старшого громадянства, між ними представники парляментарних кругів та наших центральних установ. Знову дискретний бар з гармонією, знову дві симпатичні орхестри п. Костюка в обох салях партеру. Гості були настільки розбавлені, що не зважилися, коли погасли електричні світла і орхестра покинула салю; вони дальше танцювали при фортепяні у блідому світлі сірого зимового ранку. Матеріяльний успіх вечерниць певно дуже поважний.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

СТУДІЇ У ҐРАЦУ.

Виділ Українського Студентського Т-ва „Січ“ у Ґрацу подає зацікавленим до відома, що вписи на літній семестр тревають до 21. лютого ц. р. Одначе можна буде внести подання і в дещо пізнішому речинці. Кандидатів на медичний факультет прохаємо прислати свідоцтво зрілости, метрику та свідоцтво незаможности. Вписи переводить згадане Т-во. На покриття видатків на впис і на посвідки, потрібні до пашпорту, прохаємо прислати 10 зол.

Крім університету є в Ґрацу техніка зі всіми факультетами та новоперенесена з Леобену гірнича академія.

Зацікавлені, які звертаються за інформаціями до Т-ва, залучать міжнародню поштову марку (рекомандо — дії). На прожиток у Ґрацу треба місячно около 120 зол. З повної (потрійної) такси для чужинців наших студентів звичайно звільняють. Додаємо, що саме місто та преґарна гірська околиця надаються якнайкраще до використання усіх ділянок спорту та інших духових розривок.

ЮВИЛЕЙНИЙ АЛЬМАНАХ Т-ВА „СІЧ“ У ҐРАЦУ.

Т-во „Січ“ у Ґрацу приступає до видання ювилейного альманаху Т-ва. З тією метою звертається з проханням до усіх старших січовиків поспішити йому з допомогою. В першій мірі йде про спомини перших членів Т-ва, про ґенезу заснування старої грацької „Руси“, дальше про період з часів визвольних змагань. В усіх справах прохаємо звертатись на адресу: **Ukr. Studententenverein „Sitsch“, Graz, Universität, Osterreich.**

Всі українські часописи враз з американськими прохаємо помістити другу частину нашого комунікату.

ЗА ВИДІЛ Т-ВА „СІЧ“ У ҐРАЦУ:
Роман Лебедович, голова. Куріца Іван, секретар.

НОВИНКИ.

— Не забудьте прийти нині на Великі Вечерниці Ватри, Правничої Громади і Торговельника. Салі Почтовців, Японська 9. Japan Bar — Jazz Ябця.

— **Пластовий Відділ Музею Н.Т.Ш.** З нагоди 25-ліття повстання на західно-українських землях пластового руху Управа Музею Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові основує в себе сталий відділ пластових памяток, який буде відчинений у найкоротшому часі окремою виставою. З цього приводу Управа Музею НТШ звертається оцією дорогою до всіх колишніх пластунів, пласт. приятелів і громадян, що стояли близько пластового руху і мають у себе якінебудь пластові памятки, переслати їх Музеєві НТШ для улаштування вистави. Власників присланих експонатів просимо зазначити, чи вони відступають дану річ на власність Музею, чи віддають її у депозит, чи вкінці вимагають її звороту після зачинення вистави. По всякі інформації в цій справі просимо звертатись на адресу Музею НТШ у Львові, вул. Чарнецького 24. — **Управа Музею НТШ.**

— **П. Дмитро Дорошенко**, відомий український історик, став надзвичайним професором історії церкви на студії православної теольоґії при варшавському університеті. Катедра опорожнилася після смерти проф. Василя Біднова

— **Недуга акад. Ст. Смаль-Стоцького.** Акад. проф. д-р Ст. Смаль-Стоцький, що вже довший час нездужає, на пораду лікарів переїхав 14. ц. м. на празьку клініку, де йому зроблять операцію.

— **„Жінка лавреаткою нагороди Т-ва Письменників і Журналістів“.** Реферат на цю тему виголосить у вівторок 18. ц. м. д-р Мих. Рудницький у кружку Союзу Українок на Личакові (вул. Крупярська ч. 15). По рефераті чайний вечір для членів і введених ними гостей. Початок в год. 5. попол.

— **Спілка українців у Німеччині** влаштовує в четвер 20. ц. м. в ресторані Льоренца (Шарльотенбург, Гервінусштр. 25) товариські сходини, на яких Еммануїл Лянгоф, німець селянин із Кубанщини, що вернувся із Совітів перед двома місяцями, буде говорити про свої переживання в останніх пятьох роках. Початок год. 20.30, вступ вільний.

— **Важне для ткачів!** Ткальня кооперативи „Комета“, Львів-Знесіння, вул. Словацького 1, прийме до праці кваліфікованих ткачів. Першенство мають ткачі з покінченою ткацькою школою і практикою, виїмково ткачі і без формальних шкільних свідоцтв, але з великою практикою і визначною справністю у ткацькому промислі, між ними ткач з практикою у вовняних виробах. Зголошення слати на адресу кооперативи з поданням життепису і відписів свідоцтв (можна і нелеґалізованих).

— **Почта у Спасі.** З днем 19. лютого ц. р. повстає в місцевості Спас пов. Долина почтова агенція під назвою Спас к. Долини. До району цієї агенції приділено крім Спасу громади Липовицю, Луги, Стружан Вижний і Нижний, Суходіл і Ілемя. Телеграфічно-телефонічного відділу у Спасі покищо не орухомлено.

— **Обнижка цін спірту.** Оголошено розпорядок міністерства скарбу, який з днем 15. лютого обнизив ціну денатурату до 55 с. за півлітрову бутельку, до 75 с. за тричвертьлітрову і до 95 с. за однолітрову. Запаси денатурату, що були вже в продажі, можна продавати по давних цінах до 28 ц. м. Одночасно обнижено ціну ректифікату (відводненого спірту), призначеного до промислового вжитку до 80 с. за літру.

— **Інвазія на Гуцульщину.** Як повідомляє агенція „Всхуд“, на Гуцульщині йде розбудова літнищ, санаторій і кліматичних осель. Наплив літників і лікуванців до гуцульських місцевостей зростає з кожним роком, а це вимагає розбудови осель, санітарних умовин та інших культурних урядженъ. Цього року призначено на таку розбудову Гуцульщини 150 тисяч зол., а з тих кредитів мають користати особливо Косів, Жабе, Космач, Ворохта і ін. Робляться заходи, щоби ті кредити поширити. Як відомо, одночасно йде планова акція, що під покришкою культурно-освітньої місії має на меті польонізацію Гуцульщини.

— **Домагаймось радіоавдицій в українській мові.** Радіоабоненти села Запитова, почта Підліски Малі (коло Львова), числом 24, вислали до дирекції Польського Радія у Варшаві домагання, щоби львівська радіостація надавала щоденно бодай дві години авдицій в українській мові. До подання долучені оригінальні підписи всіх 24-ох радіоабонентів цього села. Слідом за ними повинні піти чимскорше всі радіоабоненти з усіх наших сіл, містечок і міст. Тому, що дирекція львівського радія покликується на варшавську централю, з письмами в цій справі слід звертатися просто до дирекції Польського Радія у Варшаві.

— **1000 замужних жінок утратило посади.** На основі обчислень жіночих організацій, що вели протестаційну акцію проти звільнювання жінок із бюрових посад, якщо їхні чоловіки заробляють на удержання родини, досі зредуковано в Польщі поверх тисячі урядничок. Самі тільки суспільні обезпечальні звільнили поверх 700 урядничок у ріжних містах.

— **Зловживання в старостві.** Перемиська прокуратура занялася зловживаннями, які викрито в старостві в Мостиськах. Акт обвинувачення закидує урядовцям старостві, Летньовському і Голинському, що брали хабарі при відкладанні військової служби. Посередником був жид Шварц.

— **За КПЗУ.** В окружному суді в Луцьку відбулась дводневна розправа проти 24 осіб, яким закинено протидержавну діяльність і належання до КПЗУ. Засуджено Миколу Никифорова на 6 літ і 8 місяців, Шевчука і Ткачука по 6 літ, Мошка Гуца на 8, вісьмох обвинувачених по 7, сімох по 6, трьох по 2, Катерину Шабалу на 4. Одного обвинуваченого виправдано. Всі засуджені втратили громадянські права на 5 до 10 літ.

ПОМОЖІТЬ ПЕРЕЗИМУВАТИ!

Уживану одіж, білля, обуву
мужеську, жіночу, дитячу
для інвалідів, вдів і сиріт
приймає
УКТОДІ, Львів, Потоцького 48.

З провінції висилайте почтою. У Львові відберемо самі за письмен. повідомленням.

— **Вовки в Карпатах.** В селі Воля Мигова пов. Лісько появилися громадно вовки. Одна вовчиця кинулася на стражника Голяка, який тільки з трудом оборонився. Ударом дрючка він убив звірюку. Вовки появилися також в інших сторонах Карпат.

— **Львівська хроніка.** До споживчої крамниці Грудера при вул. Камінського вломилися злодії й забрали товари вартости 6 тисяч зол. — У звязку з інвалідськими зловживаннями в городському старостві у Львові арештовано дальше Стефана Гута із Замарстинова.

— **Краєва хроніка.** В Богородчанах затроїлися на весіллі три особи денатуратом і захоріли поважно. Одна з них, Василь Гавришко, померла, дві інші борються зі смертю. — В Ягольниці пов. Чортків засновали польську районову молочарську кооперативу для конкуренції з Маслосоюзом. — В Бутинах пов. Жовква поліція пострілила Василя Заболоцького, що укривався перед судом. — У Шибалині пов. Бережани згинув Павло Атаманьчук, розірваний старою артилерійською гранатою. — Підчас ловів на диків у лісах на терені громади Берані пов. Дубно один з мисливих пострілив тяжко в ногу 17-літного Івана Ковальчука, що брав участь у нагінці. — Під Говірлею згинув підчас лещетарської прогульки 24-літній Шимон Ляска, урядовець тартаку у Ворохті, ставши жертвою лявіни. — В Тенятисках пов. Рава Руська хтось стрілив з кріса крізь вікно до Миколи Панюса, що сидів при столі в кооперативі, і вбив його на місці. Поліція арештувала чотирьох людей.

— **Хлопець застрілив дитину.** В селі Яворові пов. Косів у хаті Олени Сенчук сталася трагічна подія. В торбі на стіні вона держала револьвер, який залишив небіжчик чоловік. Коли перед кількома днями вона поралася на подвірі, у хаті впав стріл. Показалося, що 9-літний Петро добув з торби револьвер і застрілив 6-місячну дитину в колисці. Хлопець ненавидів дитину за те, що мати займалася тільки нею, а його занедбувала. Справою занялася поліція.

— **З Польщі.** Біля стації Малкіни під Варшавою якийсь бандит у потязі хотів ограбити одного пасажира. Цей стрілив і ранив напасника в ногу. На стації бандита арештовано. — У виленському воєвідстві шириться по селах тайне горільництво. Викрито кількадесять тайних горілень і велику скількість готового самогону.

— **Вовки в Ляпонії.** Як повідомляють із Гельзінгфорсу, в Ляпонії бушують масово вовки і роблять знищення особливо серед реніферів. Недавно напали на стадо ренів, що тікаючи опинилися над берегом пропасти. Яких двіста штук згинуло на дні дебри. Люди добули їх звідтам і продали годівельникам лисів. Одначе це покрило тільки частину втрат. Вовки атакують рени в ночі, підчас завірюхи, роздираючи по кількадесять штук з одного стада. Ляпонці ведуть завзяту боротьбу з тими хижаками. Недавно тому вбили одну вовчицю, що роздерла коло 200 ренів і кількасот молодих.

— **Заграбав 150 тисяч франків.** Грабункового нападу в американському стилі доконано перед кількома днями на філію великого париського банку у Вернель у Франції. Перед банк заїхав самохід, з якого висів елегантно одітий мужчина, увійшов до касової кімнати і наставивши револьвер, зажадав видачі всеї готівки. Стероризувавши касієра, напасник забрав 150 тисяч франків, вийшов спокійно на вулицю і відїхав. Банкові службовці так налякалися, що ніхто не ставив опору.

— **Пів міліона птиць на державній допомозі.** Пів міліона диких качок, що збіраються на Лонг Айленд Савнд, недалеко Гел Ґейт на Іст Ривер, дістануть прохарчунок від американської державної влади, бо не мають що їсти через мороз. Пролив замерз, птиці жалібно квилять, а їх є якого пів міліона. Вони не летять на південь, надіючися, очевидно, недалекої весни.

— **Великий осяг телевізії.** Підчас телевізійних досвідів, які веде центральний почтовий уряд у Берліні, подано каблем виразні образи на віддаль 395 км. Перший раз вдалося передати кабелевою дорогою образи на таку велику віддаль. Цей технічний осяг позволяє надіятися, що вже незадовго особи, які розмовляють телефонічно на віддаль кількасот км., будуть себе бачити.

— **Европа дістане 500 злочинців з Америки.** Американський уряд рішив вислати із Зл. Держав усіх чужинців, засуджених американськими судами на кари поверх 10 літ вязниці. Таким чином Европа дістане в дарунку понад 500 злочинців. Їх умістять на спеціяльному кораблі, який буде обїздити поодинокі держави і висаджувати їх на беріг. Між ними є найбільше італійців. Пильнувати їх буде 200 поліціянтів, причому за кораблем слідкуватиме торпедовець.

— **Ріжні вістки.** В північній Румунії, особливо на Буковині появилися стада вовків, що добуваються до людських осель. — В Римі й околиці зібрали добровільними пожертвами поверх 22 сотнари золота для державного скарбу. — Біля Праги впав чехословацький туристичний літак. Пільот убився. — Професор Пікар на викладі в товаристві інжинірів у Парижі заповів, що полетить ще раз бальоном у стратосферу, причому хоче осягнути висоту 30.000 метрів. — Німецький почтовий літак, що вилетів з Південної Америки до Африки, не прибув до місця призначення. Кораблі глядають за ним на морі. — В Парижі помер у віці 74 літ Олександер Гучков, колишній предсідник російської думи і міністер військових справ у т. зв. тимчасовім уряді. Після революції Гучков жив на еміґрації у Франції.

— **Помилка, яку часто надибуємо, яку треба спростувати.** Коли перед 40 літами впроваджено до скарбниці лікувальних засобів аспірину, здобула вона відразу великий успіх, завдяки своїй лікувальній силі, яка до нині не лише не ослабла, але навпаки, завжди зростає. Наслідком того багато засобів „на біль голови“ називали „аспірином“. Тут саме лежить велика помилка. Не кожна біла таблетка і не кожний білий порошок є аспірином. Знаком, що відріжнює аспірину від інших подібних формою чи барвою ліків є знак баєрівського хреста на кожній таблетці і на кожнім опакуванні. При тій нагоді треба пригадати, що аспірина є тепер краєвим продуктом.

З театру.

Театр „Ріжнородностей“: „ТРАФІКА ПАНІ ҐЕНЕРАЛОВОЇ“, комедія на 5 яв Буш-Фекеті

Вдова по австрійському ґенералі, коли небіжчика Австрія залишила всім зрізу і гарні спомини про величність великої держави, дістала, щоб мала з чого жити — трафіку на малій темній вуличці. У додатку до трафіки мала вона дві доньки; старша була причиною її великої журби, бо хотіла покинути свого чоловіка, ще й втекти з якимсь ґрафом до Остенди. Зате молодша донька була гордістю мами, і так почала помагати їй у цьому горі, що ратуючи старшу сестру, завела проти своєї волі превеселу інтриґу. Молоді, закохані жінки попадають часто у небезпечні ситуації, а ситуації в комедії мають ту велику праву, що ґрафи у них бувають рідко небезпечні.

Вся комедія повна комічних ситуацій і добрих типів, мала величезний успіх. Головні ролі грали по мистецьки: Слівінський, Мартіні та Лєліва; дуже добрі типи відтворили Нічевська та в малій ролі знаменита Ленцька. Богданська та Стемповський заслуговують теж на признання.

м. р.

Дописи.

БРІДЩИНА.

25-літний ювилей чит. „Просвіти“ у Шнирові. Село Шнирів брідського повіту святкувало недавно 25-ліття своєї читальні „Просвіти“. Свято почалося панахидою за померших членів читальні, яку відправив місцевий парох о. Стефан Гаврилюк. Вечором відбулася святочна академія. Свято розпочав голова читальні п. Лука Дмитрів привитанням приявних (коло 500) і відчитанням привітів осіб та установ, які на свято прислали свої привіти. Зокрема привитав делеґатів з Бродів в особах т. Марії Жолнірчук, голови філії „Просвіти“, п. В. Чуби того, секретаря „Сільського Господаря“, п. Тибля... ського і п. Михайла Поповича з „Міщанського Братства“. З пошаною і вдячністю згадав членів-основників чит. „Просвіти“ у Шнирові, а саме о. декана Петра Ма... ка з Дмитрова, п. Луку Ляхмана в Канаді та Йосифа Ковальського, як також вже померших членів-основників, яких память ушанували присутні повстанням з місць та однохвилиною мовчанкою. Поважний настрій змінився, коли прийшла чергова точка програми: привіти. Від філії „Просвіти“ склала привіт і побажання успіхів у праці голова філії п. Марія Жолнірчук, закликуючи м...

тільки провід, але і членів читальні до витревалої праці. Дальше п. В. Чубатий склав привіт від „Сільського Господаря" і п. Тиблючинський від „Міщанського Брацтва". Реферат про значіння книжки виголосив п. І. Федун, не менше гарно висував присутнім історію чит. „Просвіти" в Шиpoві п. Михайло Попович. Опісля місцевий хор виконав хорові продукції під проводом п. Посолінського, які переплітано декляміціями і продукціями мандолінової орхестри, що відіграла вязанку стрілецьких пісень під проводом П. Бендаревського. Дуже гарно випала декламація „Наше село" (вірш написав п. Степан Федун), яку віддеклямувала його доня Парася. На закінчення свята п. Семен Федун гарно схарактеризував значіння цього свята та подякував усім присутнім за участь. Відспіванням національного гимну закінчено це небуденне свято.

ТЕРНОПІЛЬ.

Гостинний виступ мужеського хору з Токів. При доволі великому заінтересуванні громадянства заходом Т-ва „Міщанське Брацтво" уладив селянський хор з Токів вечір пісні з творів відомих наших композиторів під управою пані Віри Яворської. Зовнішній вигляд хору й організація виступів нагадують хор Котка. Голосово переважають тенори, баси розмірно слабі. Беручи під увагу те, що перед нами аматорський селянський хор, слід підкреслити дуже добру дисципліну хору, чисту інтонацію та добру інтерпретацію. Дригентка панує над хором. Слідний великий вклад праці та енергії молодої диригентки і є оправдана надія, що вона при ще більшій праці над основами ведення диригентури може осягнути значні успіхи. Може надто нервові рухи рук і голови диригентки спричинюють нерівномірність ритму і доволі дивну динаміку та за гострі акценти, незгідні з духом пісні ні прозорою інтенцією композитора. Назагал цей виступ зробив добре враження, зокрема вибивався один тенор, який на додаток відспівав „Гетьмани". Виступ цього хору — це ще один доказ природних сил, які дрімають у народі. Тому українські музичні кола повинні би занятися організовано плеканням наших природних музичних талантів. **С.**

Спорт.

ГАКІВКА

ПОГОНЬ І. — УКРАЇНА І. 1:0 (0:0, 0:0, 1:0).

В неділю 16. п. м. вечором на грищі Погоні при вул. Шимоновичів відбулися товариські гаківкові змагання Погонь — Україна. Українська дружина виступила до змагань у такому складі: воротар: М. Скрипій; оборона: В. Лисик і Р. Дицьо; напад: Ю. Ліщинський, О. Мільчик, і Р. Маринець та другий запасний напад: М. Бубела, А. Мароцький і Т. Проць. У першій терції грачі обох дружин неначе випробовують свої сили. Одначе Україна має більше з гри і напад створює під воротами Погоні кілька грізних ситуацій, які ратує оборона Погоні і певний воротар. У другій терції гра прибирає на гостроті, кружок уже частіше під воротами України, але добра оборона і певний воротар ліквідують з успіхом грізні напади противника. В третій терції гра стає дійсно гостра і добре зіграний напад Погоні намагається за всяку ціну осягнути перемогу, що вкінці і вдається, бо в 14-ій хвилині Коженьовський з Погоні загание кружок у ворота, справді під самими воротами України. Намагання нападу України вирівнати змагання не вдаються, бо сольові пробої нападу ліквідує сильніший противник. Суддювали: Залеський і Сабатовський. Видців коло 150.

ЛЬВІВ. ЛЕХІЯ — ШЛЕСЬКИЙ ГАКІВКОВИЙ КЛЮБ 2:1 (0:0, 2:0, 0:1). Спершу мала перевагу Лехія, опісля шлеські змагуни.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

БРЮСЕЛЬ. ПОЛЬЩА — БЕЛЬГІЯ 2:0 (1:0). В неділю відбулися у Брюселі мячеві змагання Польща — Бельгія, які закінчилися перемогою польських копунів. Видців 30.000.

ЗМАГАННЯ ФІЛІЇ К. Л. К. У ЛЬВОВІ.

Внутрішньо-клюбові змагання філії К. Л. К. у Львові відбулися в неділю 16. ц. м. у брюховицькім лісі. На старті стануло 10 змагунів.

У бігу мужчин на 12 км. І. місце здобув В. Пелющак у часі 1.01.55. II. місце В. Сенчина 1.06.05. III. Славецький 1.07.55. Дальші місця заняли: Гнатейко, Мельничук, Рибачек.

У бігу жінок на 8 км. п. А. Рожанковська осягнула час 1.01.50.

Організацію змагань перевели Вл. і Ст. Рожанковські та Ю. Пачовський. Прегарна погода і знамениті снігові умовини стягнули на місце змагань досить багато глядачів.

IV. ЗИМОВІ ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИЩА.

ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ БІГ ВІЙСЬКОВИХ СТЕЖ.

У пятницю 14. лютого ц. р. відбувся лещетарський біг військових стеж на 25 км. зі стрілянням. Цей біг не входив до офіційної програми Олімпійських Ігрищ і тому його вислідів не вчислено до загального точкування. Траса бігу 25 км. На 13 км. була стрільниця, де стежі стріляли до трьох бальонників з віддалення 150 м. Завданням кожного вояка було поцілити бальоник одним з пятьох стрілів. За кожний непоцілений бальоник дочислювано стежі по 3 карні хвилини до загального часу. До бігу вирушило 9 стеж по трихвилинній перерві. Перед стартом зі стадіону командант стежі склали звіт німецькому міністрові військових справ ген. фон Бльомбергові. Найкраще стріляли до бальонників австрійські вояки (кожний бальоник поцілили за першим стрілом), за ними польські. Найслабше стріляли шведи, швайцарці і чехи. Перша до мети прийшла фінляндська стежа, але біг виграла італійська стежа, бо мала кращий час на 13 секунд від фінляндців. Вислід бігу такий: 1) Італійці 2 год. 28 мін. і 35 сек.; 2) фінляндці 2:28:43; 3) шведи 2:35:24; 4) австрійці 2:36:19; 5) німці 2:36:24; 6) французи 2:40:45; 7) швайцарці 2:43:39; 8) чехи 2:51:26 і 9) поляки 2:52:24.

ТРИ ЗОЛОТІ І ОДНА СРІБНА МЕДАЛЯ.

У бігу на 10 км. виграв норвежець Балянгруд, який стартував 4 рази і здобув три золоті та одну срібну медалю. Висліди бігу такі: 1) Балянгруд (Норвегія) 17.24.3; 2) Вазеніюс (Фінляндія) 17.28.2; 3) Стіпль (Австрія) 17.30; 4) Матіезен (Норв.) 17.41.2; 5) Бльомкіст (Фінляндія) 17.42.4; 6) Лянгедійк (Голяндія) 17.43.7; 7) Оялє (Фінляндія) 17.46.6; 8) Шредер (Злучені Держави) 17.52; 9) Кальбарчик (Польща) 17.54; 10) Штаксруд (Норв.) 17.56.7.

МАРАТОНСЬКИЙ БІГ НА 50 КМ.

У суботу 15. лютого ц. р. відбулася передостання лещетарська конкуренція, а саме лещетарський маратонський біг на 50 км. Траса була дуже тяжка, бо прийшла відлига, сніг був дуже мокрий і годі було передбачити, який вибрати смар до лещет. Змагуни кожного народу пристосували інший стиль у бігу. Найкраще технічно працювали фінляндці, але шведи, хоч найслабші технічно зпоміж скандинавських народів, були фізично найсильніші і тому виграли біг. До цього маратонського бігу стануло 4 шведських лещетарів і всі чотири заняли перші чотири місця. Це дійсно великий успіх, яким дотепер могли похвалитися лише норвежці.

Офіційна клясифікація маратонського бігу.

1) Віклюнд (Швеція) 3 год. 30 хвилин і 11 сек.; 2) Вікстрем (Швеція) 3:33:20; 3) Енглюнд (Швеція) 3:34:10; 4) Бергстрем (Шв.) 3:35:50; 5) Карпінен (Фінляндія) 3:39:33; 6) Тафт (Норвегія) 3:41:18; 7) Гейкінен (Фінляндія) 3:42:44; 8) Немі (Фінляндія) 3:44:14; 9) Мушіль (Чехословаччина) 3:46:12; 10) Смолей (Югославія) 3:47:40. Поляк Карпель заняв 26-те місце. До бігу стануло 36 змагунів, скінчило 34 змагунів.

МИСТЕЦТВО АМЕРИКАНЦІВ У БОБСЛЕЮ.

В суботу закінчилися бобслейові змагання на Ріссерзее в конкуренції двійками. Перемогли і здобули мистецтво американці. Висліди такі: 1) Америка І — перше місце і мистецтво — 5.29.29; 2) Швайцарія II — 5.30.64; 3) Америка II — 5.33.96; далі йде Англія і Німеччина.

АНГЛІЯ ЗДОБУЛА МИСТЕЦТВО ЕВРОПИ В ГАКІВКОВИХ ЗМАГАННЯХ.

АНГЛІЯ — ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА 5:0 (2:0, 3:0, 0:0). Фінальні гаківкові змагання не викликували вже надто великої цікавости у видців, яких було на цих змаганнях небагато. Англійці мали ввесь час перевагу. Чехи не програли у вищому відношенні тому, що в третій терції мурували ворота. Суддювали: Поплімонт і Крайзель.

КАНАДА — ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА 7:0 (4:0, 2:0, 1:0). Канадійці мали ввесь час перевагу і могли підвищити виграну якби не те, що чехи сиділи під воротами.

СОНЯ ГЕНІЄ ЗДОБУЛА ЗНОВУ МИСТЕЦТВО.

В пятницю 14. лютого ц. р. у довільній їзді по совгах олімпійське мистецтво здобув Шефер, який панував над своїми конкурентами елегантними рухами.

Одначе щойно в суботу на змаганнях у фігуровій їзді жінок на совгах публика буквально позходила біля ти, щоби приглянутись зграбним постаттям жінок у танці на леді. На стадіоні було понад 15.000 видців. Заінтересування було таке велике, що навіть підробляли білети, щоби лише побачити совгарок. За дві години на стадіоні пописувались найкращі совгарки світа. Була це ревія не лише совгарства і танку, але також ревія краси і моди. Пальму першенства здобула Соня Геніє, якій публика уладила овацію. Висліди цієї конкуренції в їздою на совгах раніше такі: 1) **Соня Геніє** (Норвегія) 7.5, нота 424.5; 2) Коледж (Англія) 13.5, нота 418.1; 3) Віві Анне Гультен (Швеція)

НОРВЕЖЕЦЬ БІРГЕР РУУД ВДРУГЕ ЗДОБУВ МИСТЕЦТВО.

В неділю 16. лютого ц. р. в год. 11-ій відбувся конкурс отвертих скоків, до якого стануло 50 змагунів, представників 15 націй. Заінтересування скоками велитенське. Найкращим доказом заінтересування те, що лещетарський стадіон на Гудібергу окружило 130.000 видців. На почесних трибунах засіли майже всі німецькі міністри, бо мін. Фрік, ген. Бльомберг, мін. Руст, д-р Ґебельс, прем. Ґеринг, мін. Ел і голова Олімпійського Комітету Бае-Лятор. Кілька хвилин перед 11-ою спеціяльним поїздом приїхав канц. Гітлер до стадіону і негайно після того ракета дала знак, що конкурс скоків почався. Найкраще вийшов скок норвежця Біргера Рууда, який заімпонував публиці певністю і спокоєм у скоці, осягнувши 75 м. Найдовший скок у конкурсі, бо на 76 м. осягнув швед Еріксон. Поляк Ст. Марусаж скочив на 73 м.

Клясифікація скоків.

1) Біргер Рууд (Норв.) здобув другий раз мистецтво і 232 точок, скоки 75 і 74.5 м., 2) Еріксон (Швеція) 230.5, 76 і 76 м., 3) Райдер Андерсен (Норв.) 228.9, 74 і 75 м., 4) Вальберг (Норв.) 227,73.5 і 72; 5) Ст. Марусаж (Польща) 221,6, 73 і 75.5, 6) Вальонен (Фін.) 219,4, 73.5 і 76, 7) Ігуро (Японія) 218.2, 74,5 і 72.5, 8) Конгсгард (Норв.) 217,7, 74.5 і 66; 9) Тііtонен (Фінл.) 215,3, 71,5 і 70.

АНГЛІЯ ЗДОБУЛА МИСТЕЦТВО СВІТА У ГАКІВЦІ.

В суботу відбулися ще одні вирішні гаківкові змагання.

АНГЛІЯ — ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ 0:0. Американці були кращою дружиною. Тому що по трьох терціях ніодна з дружин не здобула ніодних воріт, змагання продовжувано ще тричі по 10 хвилин, але вони закінчились без успіху. Вислід цих змагань такий, що **Англія здобула мистецтво світа у гаківці.** Видців 10,000.

КАНАДА — ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ 1:0 (1:0, 0:0, 0:0). Ці гак. змагання відбулися в неділю пополудні. Змагання викликували більшу цікавість тому, що обі дружини хотіли за всяку ціну виграти їх. Канадійці виявили кращу зіграність і тому виграли заслужено. На змаганнях був присутній канц. Гітлер і на перерві роздав десяткам осіб свої автографи. По цих змаганнях стан табелі такий: 1) Англія 5 точок, відношення воріт 7:1; 2) Канада 4 точ., 9:2; 3) Злучені Держави 3 т., 2:2 і 4) Чехословаччина 0 т., 0:14. Таким чином Канада здобула друге місце в гаківкових змаганнях за мистецтво світа.

ЗАКІНЧЕННЯ IV. ЗИМОВИХ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГРИЩ.

Після закінчення останніх гаківкових змагань юрба людей пішла у напрямі лещетарського стадіону, на узбіччу Гудібергу, де зійшлося коло 80.000 видців. Всі трибуни виповнені, на бальком Олімпійської палатки вийшли визначні політичні діячі. В год. 17.15 приїхав самоходом канц. Гітлер, якому публика уладила овацію. Свято почалося дефілядою хоружих з прапорами державних націй, які брали участь в Ігрищах. По дефіляді хоружі з прапорами стали перед почесною трибуною і негайно після того вийшли олімпійські переможці, яких видці привітали невмовкаючими оплесками. На переді йшли військові стежі, опісля лещетарі, гаківкарі, совгарі, бобслеїсти і керлінгівці. **Олімпійські медалі роздав переможцям голова Міжнародного Олімпійського Комітету гр. Бае-Лятор і голова Організаційного Комітету д-р фон Гальт.** Підчас вручування медалів орхестри грали національний гимн тієї держави, якої змагуни здобули три перші місця. Одночасно на трьох маштах між скічнями повівали прапори переможних націй. На маштах появлялися найчастіше прапори Норвегії, змагуни якої виграли більшість точок олімпійської програми. Найбільше публика витала німецьких змагунів, опісля австрійських, з чужинців — норвежців. При кінці мін. ген. Бльомберг роздав нагороди військовим стежам. По роздачі нагород молодь зі смолоскипами окружила стадіон, а велитенські рефлектори освітили Гудіберг. Тоді гр. Бае-Лятор виголосив коротку промову, замикаючи IV. Зимові Олімпійські Ігрища. Гармати віддали сальву й олімпійський прапор спустили до долу. Вісьмох лещетарів зїхало з олімпійським прапором поміж смолоскипи від пороги скічні в долину. Перед олімпійським прапором передефілювали всі переможці Олімпійських Ігрищ. У цій хвилині загасили Олімпійський вогонь, який горів безнастанно від хвилини відкриття Ігрищ на залізній вежі на знак закінчення Ігрищ. Негайно після того з Ігрищ відїхав канц. Гітлер і публика поволи розійшлася.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

НАШ СВІТ, ілюстрований журнал літератури, мистецтва, науки, Луцьк, лютий 1936. Р. VI. Ч. 2. Зміст: В. Білевич: Холмські квіти. — Богдан Жарський: Пісня серця. — П. Коваль: Степовий ярмарок. — Пилип Кравчук: Пливак і море. — В. Островський: Вогнене око. — Н. Носувець: На хуторі. — Марко Діброва: За хлібом. — Володар Крупенко: Дитина спить. — Анатоль Вількич: Історичні праці про Волинь. — Федір Кіндратюк: Вечірній час. — В. Павлович: Поезія й поети. — Літературна нагорода за 1935 р. — Макар Лідченко: П. Куліш на Волині. — А. Дублянський: З українки на Волині. — Ір Котан: „Тихо, тихо Дунай воду несе". — Фотографія й Батьківщина. — Смішне в житті славних. — Нагороди передплатникам. — Про все потроху.

ПРОБОЄМ, часопис підкарпатської молоді. Прага. Рік II., ч. 9—10 за вересень-жовтень, ч. 11-12 за листопад-грудень 1935; рік III., ч. 1. за січень 1936.

ВІСТИ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ В БЕРЛІНІ. Берлін, 31. січня 1936. Р. IV. Ч. 1.

СОНЕЧКО, український двотижневий часопис для дітей. Рівне, 1. лютого 1936 р. Р. I. Ч. 3.

ТРИЗУБ, тижневик, Париж 9. лютого 1936. Р. XII. Ч. 6.

ГОЛОС СПАСИТЕЛЯ, місячник Чина Найсвятішого Ізбавителя. Йорктон, лютий 1936. Р. VIII. Ч. 2.

ШЛЯХ МОЛОДІ. Вільно, студень 1936. Год. VIII. Нр. 1.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 18. II. год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані генералової".

Середа, 19. II. год 8.15 веч. виступ Ганни Ордонівни і Іго Сима.

Театр Різнородностей.

Вівторок, 18. II. нечинний.

Середа, 18. II. год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані генералової".

Кіна.

АПОЛЬО: „Карієра" з Мартою Еґерт.
АТЛЯНТИК: „Все місто говорить про це".
ВАНДА: „Шпіон ч. 13", „Чар віденського вальса".
ҐРАЖИНА: „Кохаю всі жінки" (І. Кепура).
КАСИНО: „Мельодія великого міста".
КОЛІСЕЙ: „Капітан Сорель і син", ревія „Усміх Колісею".
КОПЕРНИК: „Катеринка" (Фр. Гачисленно).
МАРИСЕНЬКА: „Гроші", „Бунт звірів".
МІРАЖ: II шампанська ніч", Ясновидець-телепат.
МУЗА: „Сон літньої ночі" на осн. Шекспіра.
ПАН: „Фліп і Флап як індійські піхотинці", „Віденські ночі".
ПАКС: „Тунель".
ПАЛЯС: „Дівча з Будапешту".
РАЙ: „Додик на фронті" (Диміша).
СВІТ: „Юдка".
СТИЛЬЕ: „Весільна ніч" (з Анною Стен) і ревія „Кохаймося!"
ТЕНЧА: „Пані та шофер" віденська комедія.
ТОН: „Не мала баба клопоту".
УТІХА: „20.000 літ у Синг-Синг" і ревія.
ХИМЕРА: „Метрополітен" (з Льоренсом Тибетом).

Фотоплястікон.

(пл. Марійська 5.)

Ява (край і люди).

Львівське радіо.

Вівторок, 18. лютого 1936.

6.30 Раннішня авдиція, 7.55 Трохи інформацій. 8.00 Авдиція для шкіл. 11.57 Сигнал часу. 12.03 Полудневий денник, 12.15 „Хто з нас потрібніший" для мол. дітей, 12.30 Серед польських композиторів — гр. пл., 13.25 Домашнє господарство, 13.30 З ринку праці. 13.35 Легка музика з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 З опер Беліня — гр. пл., 16.00 Скринька ПКО, 16.15 Концерт дутої орхестри, 16.45 Вся Польща співає, 17.00 Відчит: Польські скарби, 17.15 „Німецький соловейко" муз. репортаж. 17.50 Говорена енциклопедія, 18.00 Форт. recital, 18.30 Технічна скринька, 18.40 Сільва ферум, 18.45 Сп. recital оп. артистки Марії Попович у супр. форт., 19.00 Львівський актуальний фейлетон, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Симф. концерт (симф. орх., скрипка); у перерві ок. 21.00 Вечірній денник, Із суч. Польщі. 22.30 Господарський відчит, 22.45 Падеревський: Менует — Еріянів хор. 22.48 Літер. хвилина, 23.06 Танц. музика.

Середа, 19. лютого 1936.

6.30 Раннішня авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Авдиція для шкіл. 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Гутірка: Дім над озером 12.30 Концерт орх., 13.25 Хвилина домашнього господарства, 13.30 Концерт бажань, 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 „Для контрасту" гр. пл., 16.00 Гутірка про Редієрда Кіплінґа для ст. дітей, 16.20 Концерт орх., нар. пісні, 16.45 Гутірка музика зі слухачем радія, 17.00 Дискутуймо: Культура то не скількість золота, 17.20 Сальонова музика 17.50 Господарська гутірка, 18.00 Карло Шимановський: Скрипкова соната в супр. фортепіяну, 18.30 Між Авангардою та Скамандром (Про найновіші шляхи сучасної польської поезії), 18.45 Легка музика з гр. пл., 19.00 Враження з подорожі на конгрес у СССР., 19.20 Рекламовий концерт, 19.35, 19.40 Спортові вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Бенямин Джіґлі — Єлисавета Ретберг із гр. пл., 20.45 Вечірній денник, 20.55 Творчість Фр. Шопена (форт., Шлезинська спів), 21.35 У літературних закретах 1935/36 р., 21.50 Господарська гутірка, 22.00 Танкова музика, з Мінхену, 23.05 Танкова музика з гр. пл.

Радіокутик.

РІЛЬНИЧА ПРОГРАМА.

У вівторок 18. лютого год. 18.55 — „Рільнича скринька".

У середу 19. лютого год. 18.55 — фейлетон на теми суспільно-правні.

У четвер 20. лютого год. 18,55 — бесіда на теми прикраси помешкання рослинами.

У пятницю 21. лютого год. 16.55 — „Рільнича скринька".

У суботу 22. лютого год. 12.15 — „Перегляд рільничих видань".

РАДІОСЛУХАЧІ — КОНСУМЕНТАМИ ЕЛЕКТРИКИ.

Як відомо, приймач зуживає небагато струму. 4—5 ламповий апарат, що відбирає коло 40 европейських стацій, зуживає стільки само електрики, що й 50-ваттова лямпа для освітлення помешкання. Однак у сумі всі радіослухачі збільшують значно консумцію електрики в країні.

На 2.500.000 французьких абонентів тільки 57.680 має детекторні апарати, — а решта, тобто 2.442.320 має лямпові приймачі, а до цього треба додати певну, досить значну кількість незареєстрованих радіохижаків.

Назагал радіослухачі є добрими клієнтами електростацій, та не завжди цікавляться ними, особливо на провінції, де часто струм переривається в неділі і свята, або нормальна сила струму в 110 вольтів, хитається часто від 70 до 150 вольтів.

ГОЛЯНДСЬКА МУЗИКА В РАДІО.

„Польське Радіо" присвячує час від часу свої авдиції музиці поодиноких країн, що причиняється до виявлення в найбільш пластичний спосіб характеристичних рис даної країни в музичній творчости. Завдяки цього роду концертам радіослухачі можуть зазнайомитися з темпераментом, окремішностями і характерними властивостями ріжних народів.

20. лютого год. 22.000 концерт симфонічної орхестри П. Р. своєю програмою обіймає виключно голяндську музику, а саме: Вагенара „Сінфонієтта оп. 39", Рентґена — Староніндерляндська Сюїта, опрацьована на підставі старих народніх пісень і І. ван Гельсе — „Короткий пролог".

Шукаєте праці? --

Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника!

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.22—5.24.

Нім марка 1·45—1·55, фр. франки 34.90 35·10, шв. франки 172.50—173·25, фунти стерлінги 26·15—26·30, австр шілінги 98.00—100.00, чеські кор. 19.50—20.00, рум. леї 26.00—28.00, італ. ліри 32.00—35.00.

Золото: Доляри 9.02—9.06, Рублі 4.75—4.85, Фр франки 34.50—35.0 . Корони 36.40—37.00 Дукати 83.00—83.80; 1 грам золота 5.93.

Срібло: Корони 0.25, Рублі 1.30, Фльорени 0.70; 1 гр. срібла 7—8 сот.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від до
Пшениця одн.	18.00—18.25
Пшениця зб.	17.50—17.75
Жито Стандарт I.	12.00—12.25
Жито Стандарт II.	11.75—12.00
Ячмінь бр.	15.75—16.00
Ячмінь одн.	13.50—13.75
Ячмінь на кашу	13.00 13.25
Ячмінь паст.	11.75—12.00
Вика темна	20.50—21.00
Вика сіра	19.00—20.00
Гречка на мл.	14.25—14.50
Гречка паст.	11.50—12.50
Крупи гречані	24.00—25.00
Конюшина черв. пр.	1[illegible].00—130.00
Кон. черв. вільна від кан.	130.00—140.00

Інші курси без зміни.

Ціни „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 17-го лютого ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльокового без опакування . .	2·70 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.74·50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дав зачет по . . .	2·75 „
1 л. молока від 11. I. 1936	0·15 „
1 л. сметани	0·75 „
1 к. яєць	3·30 „

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 17. II. ц. р. платить своїм доставцям **за 1 кг. живої ваги** птиці льоко подвіря птахорізарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курки мол. товсті без остріг 1. кл.	1·05 зол
Курки товсті з острогами 1. кл.	0.95 „
Індики, індички товсті 1. кл.	1.05 „
Пантарки товсті 1. кл.	1.15 „
Качки товщені 1. кл.	1.05 „

Приймає кури, качки, індики й пантарки в необмежених кількости.

Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових достапців.

Оповістки.

Хто знає адресу Михайла Керницького, професора в Долині, зводить повідомити Володимира Керницького в Перемишлі, городський суд. 1137 2-3

В. Н. М. Підберізці, зложив 2 зол. на „Рідну Школу" і 1 зол. на „Інвалідів".

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

Освітній інструктор з 4-літньою практикою, вправний організатор, добрий режисер і бесідник, пошукує праці в культурно-освітній або господарській установі на провінції. Знає всю канцелярійну роботу і книговедення. Ласкаві оферти до „Діла" для „Організатора". 2-3

КУПНО - ПРОДАЖА

Поверхова нова каменичка з 4 мешканнями, без такси, вільна 12 літ від податків при трамваю, готівкою 18.000, банковий довг 12.000 зол.

Двоповерхова камяниця, повнокомфортова, без такси, бічна Листопада, готівкою 30.000, довг 38.0.0.

Одноповерхова камяниця, комфортова, без такси, 13 літ вільна від податків, бічна Потоцького, готівкою 26.000, банк 10.000.

Двоповерхова нова з 3-мешканнями, город, гарне положення, готівкою 15.000 і довг 15.000.

Поверхова камяниця з 2-мешканнями по 3 покої, комфортова, город, без такси 25.000, готівка 20.000.

Половина камяниці нової, комфортової, вільне 3-кімнатне мешкання, бічна Кадецької, ціна 19.000, готівка 15.000.

Двоповерхова комфортова, нова, бічна Потоцького, 50.000 менше довг банковий 13.000. Комірне 5.600.

Двоповерхова комфортова, нова, без такси, 250 сажнів городу, готівка 25.000, банк 45.000 на 35 літ на 2 прц. Комірне 6.000.

Одноповерхова, нова, комфортова, без такси, бічна Коперника, готівка 30.000 банк 10.000.

Половина великої камяниці передвоєнної вул. Академічна за 45.000.

Віллі, доми, парцелі у великому виборі продає „**ТРАНСАКЦІЯ**" Львів, Длугоша 1, тел. 117-94. 1142 2-3

Централя панчіх ЦФАВ, Львів, Боїмів ч. 2 поручає найсильніші вироби **найдешевше.** 1003 14-20

РІЖНІ

... даром покій з утриманням на ціліий місяць у Трускавці особі, яка поладнає мені справу сплати довгу в одному з наших львівських банків. Зголошення до Адм. „Діла" під „довг". 2-2

ОГОЛОШЕННЯ.

Звичайні Загальні Збори Видавничої Спілки „Діло"

кооперативи з обмеженою відповідальністю у Львові, які мали відбутися дня 24. II. 1936, відбудуться в понеділок дня 9. березня 1936 в год. 16.30 в льокалі Редакції „Діла", Ринок 10, з таким порядком нарад:

1—7) як попередньо,
8) зміна статуту,
9) до кінця як попередньо.

НАДЗІРНА РАДА

Плащі лікарські, бюрові, склепові, шкільні; вбрання робочі, звичайні, одноцілі.

Найтриваліші Найдешевші

Виробня Одежі охоронної і спортової

„ОДЗЄЖОХРОН"

Львів, ул. Кентшинського 4. 10.8 3-5

Важне для Управ Громад.

Значки для псів
Ковтки для худоби
Таблички на вози

достарчає

ФІРМА Андрій Берлінський

Львів, Шевченка 11. [illegible]

Перемагає біль голови

БІЛЬ ГОЛОВИ

для дорослих і діт. [illegible]

KOWALSKINA

[illegible] фабр. „Ковальскі" Варшава

Нововідкритий ресторан ЗЕЛИНСЬКОГО

Львів, Ґродзицьких 4, побіч Ринку

поручає сніданння, обіди і вечері.

Пиво живецьке і буське. Тел. 567-[illegible] 1135 2-[illegible]

Чахотка легенів

є невблаганна і щороку, без ріжниці полу, віку й стану забирає дуже багато жертв. При поборюванні недуг бронхіту, грипи, дошкульного кашлю що перетомлює і т. ін. вживають лікарі

„БАЛЬСАМ ТРІКОЛЯН АҐЕ",

який улекшує хорим плювати та усуває кашель. 13/III 17—[illegible]

Кооперативна

ткальня „КОМЕТА"

Львів—Знесіння, вул. Словацького 1

виробляє полотна бавовняні — зокрема полотна до вишивання, льняні полотна ріжної ширини, рушники звичайні і з тканою вишивкою, полотна на портієри, фіранки і т. п. та сукна-самоділи. [illegible]

Приписові друки і книжки до вжитку часописів

потрібні кожному видавництву від 1. січня 1936 до почтової оплати і висилки можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe
1 пр. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza
оправлена (130 карток) зол. 2·[illegible]

Książka rozsyłkowa
на 450 урядів, оправлена зол. 2·5[illegible]
на 960 урядів „ зол. 3·[illegible]